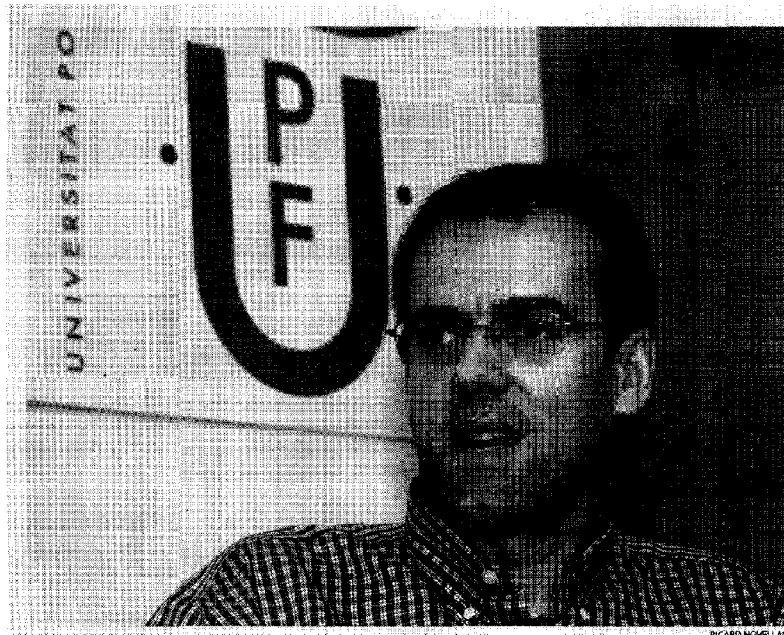

ORIO AMAT SALAS

Catedràtic del Departament d'Economia i Empresa de la UPF i membre de la Comissió del Carmel

«El plantejament actual del sistema comptable internacional està condemnat al fracàs»

PERFIL

Xifres i lletres

Oriol Amat Salas és un expert en comptabilitat, però una de les seves virtuts és la capacitat que té per explicar amb paraules la complexitat que mostren els balanços de les empreses. Ha estat professor de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i de l'Escola EADA, i actualment és catedràtic de la Universitat Pompeu Fabra, on fa classes. A més a més, compatibilitza la docència a la universitat amb la vicepresidència de l'Associació Catalana de Comptabilitat i Direcció (ACCID) i l'elaboració de llibres amb què acosta el complex món dels números al lector més profa en la matèria (com *Les claus de les NIC i Comprendre la comptabilitat i les finances*).

les empreses espanyoles no cotitzades, per tal de poder comparar totes les empreses del mateix país. Demanem que les empreses apliquin les NIF directament.

—I en el període d'adaptació, no s'aniran polint les deficiències de les NIF que denunciem?

—Sí, perquè molta gent com nosaltres fa pressió perquè tot canviï. Cal que la gent s'adoni, d'aquí a dos o tres anys, que encara parlem diferents idiomes i que els estats comptables no són comparables perquè tot millori. Per tant, necessitarem uns deu anys per comprovar si hem fet un pas enrere i perquè es corregeixin les coses que no funcionen abans de fer un pas endavant. Mentrestant, nosaltres continuarem conscienciant que aquest sistema, tal com està plantejat, fracassarà.

—Les NIF, presenten altres problemes?

—Les noves normes de

«L'ICAC només hauria de supervisar i aplicar les noves normes a totes les empreses espanyoles per tal de poder comparar els comptes»

comptabilitat internacional estan pensades per a les grans empreses i no es tenen en compte les petites i mitjanes empreses (pimes). Les NIF són un vestit massa gran per a les pimes. L'organisme que ha fet aquestes normes està preparant una normativa especial per a les pimes, que estarà aprovada d'aquí a tres o quatre anys.

—Darrerament no s'han donat casos de maquillatges comptables. Quina és la situació actual?

—Els escàndols sempre surten en els moments baixos dels cicles econòmics, com va passar amb Enron o WorldCom els anys 2000 i 2001 quan l'economia nord-americana no anava gaire bé. Quan vingui una recessió econòmica que duri un parell d'anys, tornarem a veure escàndols comptables.

—Establir noves normes comptables, no és per blindar el sistema?

—Amb la normativa s'hauria d'evitar el frau legal, l'ano-

...continua en la pàgina següent

FRANCESC MUÑOZ / MARISA NUEZ
Barcelona

—Recentment, l'Associació Catalana de Comptabilitat i Direcció (ACCID) ha celebrat el Primer Congrés Català de Comptabilitat i Direcció. Quines conclusions extreu d'aquest congrés?

—En el congrés s'ha posat de manifest que les normes internacionals d'informació financera (NIIF) —que s'han fet per comparar els comptes de les diferents empreses de països diferents— es troben en un escenari molt complex i no estan aconseguint el seu objectiu ara, però tampoc a curt termini s'aconseguirà, cosa que evidencia un greu problema. En el congrés s'ha conclòs que, o aquestes normes s'arreglen, o continuarem parlant tots un llenguatge diferent, tot i l'important esforç que està representant la seva implantació.

—Considera, per tant, que és un esforç estèril?

—Hem calculat que un comptable o financer molt bo ha de dedicar 300 hores al seu estudi. I l'empresa ha de canviar tots els programes informàtics. Tot això per arribar a una informació que, ja en el moment en què està sortint, no és comparable ni entre les empreses espanyoles ni encara menys amb la informació que emeten les empreses holan-

deses o angleses. Telefónica, Gas Natural... no actualitzen els seus balanços, és a dir, no posen valor de mercat als seus immobles. Poden fer-ho o no fer-ho, i han optat per no actualitzar-los. En canvi, anglesos i holandesos els actualitzen tots, de manera que els comptes finals no són comparables entre ells.

—Com és possible que unes normes que han d'unificar criteris generin més desconcert?

—El problema de les NIF és que tenen moltes alternatives, 122 en concret. Així, hi ha països que opten per una direcció i uns altres que opten per una altra. En els països anglosaxons, les empreses opten per agafar les alternatives que mostren els comptes amb més informació per a l'inversor. En canvi, aquí s'agafa la informació més prudent i conservadora, la que protegeixi millor el creditor.

—Què es pot fer per reconduir la situació, ara que tot comença?

—S'han de fer dues coses, que ja estem movent des de l'ACCID amb cartes dirigides a l'Institut de Comptabilitat i Auditoria (ICAC) i l'IASB —que és que l'organisme internacional que emet aquestes normes— en què demanem a l'IASB que elimini alternatives i a l'ICAC que deixi de regular.

—I que només supervisi?

—Precisament al nostre país, on hi ha moltes millores per fer en

la supervisió. I l'ICAC ja ho està fent bé en el tema de les auditories, ja que les supervisa prou bé. Tanmateix, cap dels dos organismes no ens ha contestat.

—Però és aviat per fer una valoració de les NIF, oi?, tot i que alguns comptes ja s'hagin presentat amb les noves normes.

—Sí, és una mica aviat, però des del món universitari i des de

«Al nostre país, les empreses estan acostumades a fer les coses com se'ls demana i presenten els balanços de la mateixa manera»

les associacions estem obligats a denunciar i assenyalar que les noves normes no servirán si ja ho estem constatant.

—I les empreses, què diuen de tot plegat?

—Les empreses, al nostre país, des del punt de vista comptable, estan acostumades a fer el que se'ls demani, i ho fan de gust. A més a més, aquí tot està molt pautat en el nostre pla comptable, sistema que només es troba a tot el món en cinc o sis països. Aquí

cada empresa fa el balanç de la mateixa manera, però això no ho trobem en altres països, com a Anglaterra, on cada empresa presenta els comptes com vol.

—Què passa amb les empreses d'aquí que tenen presència fora?

—Les empreses estan fent doble comptabilitat per publicar els seus comptes en els diferents països on són presents. Hi ha grans multinacionals que, en els seus departaments comptables, fan servir onze tipus diferents de sistemes comptables. En teoria, amb les NIF això s'hauria de corregir.

—Encara es complicarà tot més?

—Sí, perquè les no cotitzades utilitzaran un altre sistema que ha d'elaborar l'ICAC i que s'espera que surti d'aquí a un any, i que sigui molt semblant a les NIF però que no serà exactament les NIF (França també ho vol fer així). Llavors, el problema que això generarà és que no seran comparables els comptes d'una empresa cotitzada amb una altra de no cotitzada, tot i ser del mateix país.

—Llavors, la seva demanda que l'ICAC deixi de regular va per aquest camí...

—Efectivament, el que demanem és que l'ICAC només supervisi i no apliqui aquesta normativa al marge de les NIF per a

«La Sindicatura de Comptes hauria de tenir més mitjans per auditar bé els comptes dels partits»

Oriol Amat en un moment de l'entrevista a l'IDEC de la UPF a Barcelona

...ve de la pàgina anterior

menat *maquillatge comptable*. Però les NIIF permeten fer més frau legal i no són gens comparables. Què passarà d'aquí a deu anys? Estic segur que en les NIIF s'eliminaran les alternatives i l'ICAC deixarà de regular.

—Vostè va participar en la Comissió que es va crear pels fets del Carmel. Quines impressions ha tret d'aquesta experiència?

—La Comissió del Carmel tenia dues parts: intentar esbrinar per què es va enfonsar el túnel, cosa que s'ha sabut contestar, i intentar analitzar els aspectes financers de l'obra pública a Catalunya. Crec que la comissió ha fet un bon paper ja que ha realitzat una sèrie de recomanacions de mesures perquè això, a partir d'ara, es faci de

la millor manera possible. Del tema de les comissions, no hem trobat res. Cal destacar que, a la Comissió, l'únic que podíem fer era preguntar a la gent i, si tots ens van dir que no tenien

«La Comissió del Carmel ha fet un bon treball en recomanar una sèrie de mesures per millorar la contractació pública»

coneixement de l'existència de les comissions, m'imagino que no hi ha res.

—Però la impressió és que ningú no vol dir res perquè tothom té coses a callar i no en vol sortir esquitxat...

—Nosaltres hem optat per fer unes recomanacions, com la supressió de les donacions anònimes, que es limità la despesa de les campanyes electorals (fer les bustiades conjuntes, amb la informació de tots els partits)... Aquestes recomanacions poden solucionar diferents problemes: poden fer que els partits gastin menys i que el que ingressin es faci públic. Una altra recomanació important seria dotar de més mitjans la Sindicatura de Comptes a fi que es puguin auditar bé tots els comptes dels partits i de tota l'Administració pública catalana, tot i que els comptes de l'Administració pública catalana s'auditen força bé en general, amb informes molt detallats i complets.

—Cal reforçar el control de l'obra pública, la seva adjudicació...

—A tot Europa, en el tema de l'adjudicació ja hi ha en marxa un procés de millora. A Espanya, fa un any es va aprovar un llibre blanc, les conclusions del qual vam assumir bastant en la Comissió juntament amb les conclusions d'un altre informe fet per l'organisme Transparència Internacional, en què en un apartat fa recomanacions per millorar la contractació de l'obra pública. Una de les recomanacions, que nosaltres hem adoptat fil per randa, és l'existència d'un codi ètic en l'Administració pública i en els contractistes. Cal donar temps entre la publicació d'una obra i el lliurament de l'expedient per part dels contractistes.

—Creu que s'haurien de limitar les unions temporals d'empreses (UTE)?

—La recomanació que hem fet sobre les UTE és que aquestes es facin quan hi hagi justificació de fer-les, és a dir, en obres molt voluminoses que un sol contractista és incapaç de posar en marxa o quan calen diferents empreses molt especialitzades en temes diferents

—I de la subcontractació, què va concloure la Comissió del Carmel?

—La recomanació que hem fet és que s'ha de demanar autorització a l'empresa pública quan es facin subcontractacions de l'obra

pública per tal que l'Administració controli que el darrer subcontractat tingui els permisos i els coneixements suficients per dur a terme l'obra. L'Administració ha de fer un control de l'obra.

—Que és el que no es va fer al Carmel...

—El túnel del Carmel es va enfonsar per un cúmul de circumstàncies, i una d'aquestes era la

«La catàstrofe del túnel va produir-se per un cúmul de circumstàncies. Amb només una errada, no hauria passat res»

manca de seguiment de l'obra. Era una obra complexa en un terreny molt particular i en el qual no es van fer els estudis geològics necessaris. Després no es van prendre les mesures de control de resistències per veure que el túnel no es mogué.

—En conjunt, una obra negligent?

—Una conclusió va ser que, si només s'hagués donat un error, el túnel no s'hauria enfonsat, però, en ajuntar-se tots, el resultat va ser la catàstrofe. ♦

► **«Que el finançament dels partits ha de ser transparent caurà pel seu propi pes»**

—Hem estat parlant de transparència en els comptes. No caldria que els partits polítics fessin públiques les seves formes de finançament?

—Als EUA se sap perfectament qui ha donat què a quin partit. Ara aquí comença a haver-hi un cert consens sobre la necessitat que això canviï i es coneixin les formes de finançament dels partits polítics. Crec que això acabarà caient pel seu propi pes.

—D'altra banda, es percep un cert silenci en el tema de les comissions de l'obra pública a Catalunya, l'existència de les

quals no va poder constatar la Comissió del Carmel...

—En el que hi ha consens és que, del passat, que se n'encarregui el sistema judicial. En aquests moments hi ha diversos processos oberts, com els casos de turisme o el dels constructors que van denunciar el pagament de comissions, en què crec que s'arribarà al final. No es vol fer un espectacle públic de focs d'artifici, sinó que, si hi ha alguna cosa estranya, els diferents partits polítics estan animant que es vagi directament a la justícia per tal d'aclarir-ho. ♦